

SVOBODNA SLOVENIJA

Stev. 7

GLASILO VSEH ZASUŽNJNIH SLOVENCEV

15. februar 1942

7

OBJAVA slovenskega narodnega zastopstva
v jugoslovanski vladi v Londonu. -----

Jasne besede poslanika
dr. Kuharja v lond. radiu.

VSEM SLOVENCEM!

(Iz govora v nedeljo, 1. februarja 1942:) Kakor se zima naenkrat umakne soncu, tako se bo spričo zavezniških vojnih priprav naenkrat zrušil nemški odpor. Glejmo pa, da naš narod ne podleže prej! - Med ljudstvom in med voditelji mora biti sloga, sicer bodo povojni viharji zrušili to, kar bo še ostalo od našega naroda. O naši usodi bo odločal le zapad, vse drugo je laž nad narodom. Nihče pa nam ne bo vsiljeval onega, česar ne bomo dokazali, da želimo. Naša največja skrb naj bo, da ohranimo narod pri življenju. Zato je V odnošaju do sovražnika potrebna modrost in prevdarnost. Poino je prisepetovalcev, toda voditelji in ves narod naj skrbi- jo, da ljudstvo ne bo sledilo najbolj drznim političnim pustolovcem, ki s svo- jimi dejanji povzročajo le požige slovenskih domov in ubijanje slovenskih živ- ljenj! **NOBENA MIROVNA KONFERENCA NE BO OBUDILA K ŽIVLJENJU MRTVEGA NARODA!**

(Iz govora v nedeljo, dne 8. febr. 1942:) Drage Slovenke in Slovenci! Že dvakrat zaporedoma sem vam govoril o potrebi sloge med vami samimi tam in med vami in nami tu ter sploh med nami, kjerkoli živimo. Glede česa naj bo ta sloga? Povedal vam bom o tem mnenje, ki ga ne smatrajte za osebno mnenje tega ali onega, temveč kot dobro premišljeno izjavo:

Potrebna je sloga med narodom in vodstvom glede treh točk:

- 1) Nemce, Italjane in Madžare je treba pognati z našega ozemlja in v bo dočnosti onemogočiti, da se podobno dejanje ponovi.
- 2) Vsi Slovenci se morajo združiti v eno samo združeno uptavno enoto in
- 3) na ta način zedinjena Slovenija mora biti del jugoslovanske držve.

Glede uresničitve prve točke bodo imeli besedo zavezniški vojaki. Dali nam bodo možnost, da pri tem sodelujemo. Naše sodelovanje bo imelo zelo do- ločno obliko. Treba pa je čakati na povelje. - Izvedba druge točke bo v pr- vi vrsti odvisna od nas. Na nas v Londonu in Ameriki sloni velikanska odgo- vornost, toda ta odgovornost bo lažja, če bomo podprti od domovine. Na cilju še nismo in vsaka nesloga doma pomeni udarec na zunaj. - Glede tretje točke je to edina rešitev! Vsaka druga rešitev bi pomenila narodno smrt. O tem raz- pravljeni se sploh ne sme. Pri zaveznikih je to danes evangelij. Številni nas za to zavidajo. Ako teh idealov ne bomo uresničili, bomo krivi sami. Vsi- ljevali nam Jugoslavije ne bodo. Na stotine drugih kandidatur se uveljavlja na naše ozemlje! - To so tri točke, glede katerih mora vladati sloga med vsemi Slovenci. Ona je predpogoj, da naš narod rešimo. Delovanje v vsaki dru- gi smeri bi bila usodepolna napaka. Nimamo pravice ne vi tam in ne mi tu se igrati z usodo naroda.

Zvedeli smo, da se v nekaterih krajih doma vodi habsburška propaganda, ki gré za tem, da se ustanovi nova Avstrija pod Habsburgovci. Vemo, da je naš na- rod odločno proti temu, saj se je stoletja boril proti zatiranju s strani Habsburžanov. To stališče odločno zastopamo tako v Ameriki kot v Londonu pri drugih zaveznikih.

V luči teh obširnješih pojasnil točneje razumemo izjavo podpredsednika jugoslovanske vlade dr. Miha Kreka, ki jo je dal v londonskem radiu 17. XII. 42: **USODA SLOVENIJE JE ODVISNA SAMO OD ANGLIJE IN AMERIKE TER JUGOSLAVIJE IN NJENIH ZAVEZNIKOV. VSAKO DRUGO GOVORJENJE SO PRAZNE MARNJE! - VARUJTE SE VSAKE NEEDINOSTI IN ZATRIT: ZLASTI VSAKO PARTIZANSTVO! - NE POSLUŠAJTE NIČOČAR DRUGEGA, KAKOR SVOJE NARODNO VODSTVO V LONDONU. DRUGAČNO RAVNANJE JE V DA- NAŠNJIH RAZMERAH RESNIČNO NARODNO IZDAJSTVO!**

Slovensko narodno zastopstvo v jugoslovanski vladi v Londonu s podpred- sednikom dr. Krekom na čelu vrši za slovenski narod nadvse odgovorno zgodo- vinsko nalogo. Poleg dela na diplomatskem polju širijo propagando po Angliji in Ameriki. O upravičenosti zahtev po združitvi vseh Slovencev in vseh slo- venskih ozemelj izdajajo knjige in brošure ter objavljajo članke v svetovnem časopisju. Vsi Slovenci, tisti ki so bili poprej politični nasprotniki dr. Kreka in njegovi pristaši, cenimo njihovo delo. Slovenski narod jim bo hvaležen.

"Ruski narod je naš bratski narod, toda ruski komunizem ni naš brat!" (Dr. Korošec)

POGLEJMO RESNICI V OČI!

Ali nas bo Rusija rešila in osvobodila?

V svetovni vojni 1914-1918 smo Slovenci pričakovali svojega narodnega osvobodjenja in svojih pravic od Amerike, od velesil in od slovanskih bratov, ki nas bodo rišili osvobodit. Zgodovina je tej naši politični nezrelosti in nestvarnosti dala krut in krvav nauk. Zaradi takih političnih utvar in optimističnega zanašanja na tujo ljubezen smo tedaj izgubili Primorsko, Koroško, Trst in zgodovinske meje našega ozemlja. Dobili in ohranili smo le tisto, kar smo znali sami ob polomu obdržati in organizirati ali pa z lastno silo in brez ozirov zasedi - Maribor in ozemlje severno od Drave po zaslugi stvarnega in odločnega človeka, generala Maistra.

Ta krvavi nauk in vse, kar smo zaradi svojih nestvarnih političnih nazorov trpeli še dvajset let potem, nas pri vseh obsodbah napak iz l. 1918 ni nič izpametoval. So Slovenci - tudi med razumništvom - ki žive danes v nič manj nestvarnih in usodnih utvarah kakor tedaj. Živijo v svetem prepričanju, da nam je to pot pričakovati vsega od Sovjetske Rusije. Ta da se danes bori za zma-

go in bodočnost slovanstva, zlasti za pravice malih slovanskih narodov, njimi prav posebno za slovenskega. Komunistična propaganda Osvobodilne fronte nas z besedo, pestjo in krvjo sili, naj Sovjetom že vnaprej izkazujemo hvaležnost za domnevno odrešenje s tem, da zanje krvavimo in zgubljammo dragocena življenja.

Bliža se čas zgodovinskih odločitev in razmejevanj. Za dolge čase se bodo ustvarjali pogoji za življenje tistih narodov, ki bodo znali svoje pravice sami uveljavljati in braniti. Še bolj kakor po zadnji svetovni vojni se bo ob sklepanju miru razvila med zmagovalci tekma, kdo bo več dobil. In še manj verjetno kakor tedaj je, da bi katerikoli narod dobil kaj po milosti in "iz ljubezni". Zato je mišljenje, da nas bo kdo drug osvobodil in nam dal pravico, danes za Slovence še usodnejše kakor l. 1918. Kdor ga zagovarja, je slep, nor ali plačan. Zaradi tega je nujno spregovoriti trezno besedo o tem, kaj Slovenci lahko pričakujemo od Sovjetske Rusije.

1. SOVJETSKA RUSIJA SE DANES BORI SAMO ZASE IN ZA NIKOGAR DRUŽEGA. Bila je napadena sredi priprav, da z orožjem uresniči svoje stoletne imperialistične načrte. Rusko ljudstvo, ki se danes bori zoper hitlerjevsko Nemčijo in fašistično Italijo, je naš naravni zaveznik. Ko se bori za svojo zemljo in za svoj obstanek, se bori tudi proti našemu poglavitnemu sovražniku. Toda ne bori se iz ljubezni do nas ali z namenom, da bi reševalo kogarkoli razen sebe. Prav taki naši naravni zavezniki so Angleži, Južnoafričani, Indijci in Američani.

2. SOVJETSKI BOJ ZOPER HITLERJA NI BOJ ZA ZMAGO SLOVANSTVA, temveč boj za ohranitev Sovj. zveze in sedanjega ^{stanja} v Rusiji. Nihče od sovjetskih voditeljev ni od začetka vojne z Nemčijo niti z besedo omenil slovanstva, slovanske misli in bodočnosti ali se skliceval na slovansko vzajemnost. Vsi, s Stalinom na čelu, govore samo o boju proti fašizmu in apelirajo samo na proletarsko, ne narodno zavezt - vseh narodov.

3. DANASNJA URADNA RUSIJA NE MARA VELJATI ZA SLOVANSKO DRŽAVO. Dokaz za to je tudi njeno uradno ime: Zveza socijalističnih sovjetskih republik in ne Sovjetska Rusija ali vsaj Zveza ruskih sovj. republik. Voditelji današnje Rusije so l. 1939, 1940 in celo 1941 dali uradne izjave, da sovjetska politika nima nobene zveze s slovanstvom ali slovansko mislijo (Gl. izjave Tass glede Bolgarije).

4. PRVE DRŽAVE, KI JE PROTI NJIM NASTOPILA SOVJ. ZVEZA, SOBILJE SLOVANSKE: Češkoslovaška, ki so jo Sovjeti navzlic vojaški zvezi pustili na cedilu, da se bi bil njihov zgolj diplomatski nastop preprečil nemško zasedbo, - in Poljska, ki so jo Sovjeti sredi njenega mučeniškega junaškega odpora navzlic prijateljski pogodbi napadli v hrbet ter tako povzročili njen prezgodnji zlom. Ob zasedanju Češkoslovaške so se Sovjeti že pogajali z Nemčijo za slovito zvezo leta 1939, v kateri je bilo dogovorjeno razkosanje slovanske Poljske in puščene Nemčiji proste roke na Balkanu in v Bolgariji - za ceno Finske, baltičkih držav in Romunije. - Nemška zasedba Bolgarije bi pri znanih simpatijah bolgarskega ljudstva za Rusijo nikdar ne bila možna, če bi bili Sovjeti zaradi slovanstva hoteli Bolgariji, tudi slovanski državi, nuditi vsaj moralno zaslombo proti nemškemu pritisku. Toda Bolgarije so se prav tedaj uradno odrekli.

5. SOVJETSKA ZVEZA JE IMPERIALISTIČNA DRŽAVA, kakor so imperialistične vse velike države. Bistvo imperijalizma je podjarmljenje majhnih in poširanje širih. Cilji sovjetskega imperijalizma so isti, kakor carskega imperijalizma.

DOSTOP NA ODPERTO TOPLO MORJE, KAKOR PRAVI OPOROKA carja Petra Velikega, začetnika ruskega imperijalizma. Dostop tja ji branijo razne samostojne male države in narodi. Sovjetska zveza se je zadnja leta z velikimi imperijalističnimi velesilami skušala za vsako ceno sporazumeti za dostop do prostega morja na škodo malih narodov. Ker ji jih nista hoteli žrtvovati Anglija in Francija, se je obrnila k Nemčiji. Sklenila je z njo zvezo, kjer so ji Nemci vse priznali, dali kar so morali, pogodbo pa pogazili, ko jim je kazalo, kakor vse druge.

6. SLOVENSKI NAROD JE RUSIJA ŽE ENKRAT PRODALA za dosega svojih imperijalističnih koristi. Za iste cilje, za katere danes stremlji Sovjetska zveza, je Rusija v Londonskem paktu l. 1915 dovolila Italiji zasedbo polovice slovenskega ozemlja z Reko in Trstom. Carska ruska politika se je uradno razglasila za slovansko, pa je to mirno stovila. Kaj naj Slovenci pričakujemo od današnje ruske politike, ki je uradno razglašena za neslovansko? Primer s finskim mirom 1940 jasno kaže, da se imperijalistične države lahko ob najhujših navideznih nasprotjih vedno sporazumejo na škodo malih narodov.

7. RUSIJA V TEJ VOJNI NE BO ODLOČILNO ZMAGALA. Udarci, ki jih je kljub trdemu odporu dobila, so v celoti nepopravljivi. Nadaljni ruski odpor je odvisen od angleške in ameriške pomoči. Nemška ofenziva v Ukrajini se je ustavila, ko so posegli v boj angleški tanki, pri Leningradu pa, ko je nastopilo angleško letalstvo. To so priznala sama sovjetska uradna poročila.

8. ANGLIJA IN AMERIKA, BODOČA MIROVNA DIKTATORJA NA SVETU, ne mislita Rusiji v Evropi dovoliti nobene odločujoče vloge (radi svojih imperijalističnih koristi). Že sedaj postavljata pregrade proti širjenju ruskega vpliva v Evropi. Preden je Anglija sklenila vojaško zvezo s Sovjeti, so ti morali uradno privoliti v obnovitev povečane Poljske kot popolnoma samostojne države. Do kod bosta torej v bodoči Evropi segala sovjetski (ruski) vpliv in oblast? Iz istega razloga sta morali Poljska in Češkoslovaška že sedaj skleniti državno zvezo, da bosta lahko kljubovali pritisku z Vzhoda in Zahoda, Jugoslavija in Grčija podobno državno zvezo za bodočo balkansko federacijo.

Kateri so torej stvarni razlogi za pričakovanje, da nas bo Sovjetska Rusija mogla ali hotela rešiti? Zato pa, Slovenci, računajmo le nase, na svojo slovo in se jasno zavedimo, kako se dobiva svoboda in pravica. Živimo in umirajmo nase in ne za utvare!

(s.d.)

KJE JE NAŠA REŠITEV? - V NAS SAMIH, V NAŠI LASTNI MOČI = V NAŠI MEDSEBOJNI SLOGI IN POVEZANOSTI Z NARODNIM VODSTVOM V JUGOSLOVANSKI VLADI V LONDONU!

SLOVENSKI MOŽ, SLOVENSKI FANT!

Nemec, Lah in Madžar morajo stran, odkoder so se pritepli! Ta zemlja je naša! Ne ruski bolševik in ne Anglež se ne bijeta za nas, ampak za sebe! Tudi mi se ne bomo tili ne za ruskega bolševika in ne za Angleža, ampak zase! Za svojo zemljo bomo morali zastaviti svojo lastno kri. Toda ker imamo skupnega sovražnika, je naša borba skupna. Samo naša ura še ni prišla. Sovražnik je še premočan, nas pa je malo. Imamo pravico, moči pa nimamo. - A kedaj bo napočila naša ura, kdo bo dal znamenje, kdo bo naš vodnik? Slovenski mož, slovenski fant, saj še veš, komu si prisegel! Naš kralj Peter II. še živi, naša vlada še obstoja, naši slovenski ministri so v stiku z nami. Te in samo te, kralja, vlado in tiste, ki so z našo vlado v stiku, bomo poslušali. Reč mora biti! Ne sme delati vsak po svoji glavi, da ne bomo kakor plašljivi konji: eden potegne, drugi odskoči. Kadar bomo poprijeli, bomo poprijeli vsi!

Slovenski mož, slovenski fant! Vsa domovina nas kliče. Kliče nas tista mati iz Srbije in tisoč drugih, ki bi se radi vrnili domov. Kliče nas tisti fant in tisoč drugih, ki bi od severnega morja prišli peš, da bi slišali slovensko pesem in slovenski zvon. Kličejo nas reve, ki prosijo za skorjico kruha. Obupno nas kličejo slovenska dekleta, ki jih vlačijo v berlinske beznice, in slovenska deca, ki jo lačno z bičem podijo na nečloveško delo. Kliče nas slovenska zemlja, ki jo tepča in skruni oholi pritepenec. Kličejo nas požgane vase, pomorjeni talci, mučeni politični jetniki. Kličejo nas vsi naši davni predniki, ki vidijo, da je usoda slovenskega naroda izročena v naše roke. Kliče nas rod, ki je izročjen: ne smemo mu zapraviti zemlje in svobode, ki se nam je zapustili naši očetje. Bodimo pripravljeni, čakajmo na znamenje in složni, složni, složni! Na veliki petek se je začelo naše veliko gorje in ta veliki petek še vedno traja, toda če bomo storili svojo dolžnost, se bo končalo z abelujjo!

(Št.)

Strahoten je zločin OF nad slovenskim narodom. Razglasila je, da je treba ubiti tudi vsakega, ki ni komunist iz OF za bi hotel s orožjem proti okupatorju. OF ni torej ubila našega kralja in njegove vojake in vse slovenske ustanove!

GRADEC se je v 12.stol.dvignil v glavno mesto Štajerske. Slovenci so mu dali ime in gotovo na kraju sedanjega mestnega gradu že postavili preprosto utrdbo. Tudi pozneje, ko je že nastal novi zidani grad, se je Gradec zaznamoval do 13.stol. le s slovenskim imenom, kar pomenja, da je bila tudi okolica s Slovenci naseljena. Isto izpričujejo premnoga krajevna imena: Topla (Topel), Gaberje (Gabriach), Borovnica (Fernitz)? Rakovnica (Ragniz). Slovenci so tudi prostorno graško ravan izstrebili in obdelali. Ime Vinica priča, da so naši pradedje v graški okolici gojili celo vinorodno trto. Šele pozneje so priseljevali Nemce iz Bavarskega. Zato se je pozneje mesto imenovalo "Bavarski Gradec".

(Po Grudnovi zgod.)

BREZGLAVO POSTOPANJE PARTIZANOV

2.febr.1942 na postaji Verd. Požig vasi Zavrh. Ugasla slovenska življenja. Prebivalci odgnani v ječe.

Dne 2.febr.okoli polnoči je napadla skupina partizanov železniško postajo Verd nad Vrhniko. S strojnico so streljali na tovorni vlak, ki je prevažal nafto in bencin skozi postajo Verd proti Logatcu. Strelji so zadeli stroj in 2 cisterni. Vlak ni ustavil, ampak nadaljeval vožnjo. V Logatcu so zakrpali poškodovani cisterni. Med tem je prišlo v postajnem poslopju na Verdu do spopada med partizani in it.vojaki, ki so stražili postajo in bivali na postaji. Skozi okno čakalnice so part.streljali v prometni urad ter razbili telefonske in brzojavne aparate ter varnostno napravo. Do streljanja je prišlo tudi na hodnikih. Več it.vojakov in več partizanov je bilo ranjenih. Pred umikom so partizani sami ustrelili svojega ranjenega tovariša. Umik se je izvršil okoli pol dveh zjutraj.

Vojaki so partizane zasledovali. Dohiteli so jih v vasi Zavrh, ki leži 770 m visoko pod gozdnatim Trebelnikom (814 m) nad Borovnico (5.5 km). Nekaj partizanov je ušlo, 20 je pa bilo ujetih. Te so odpeljali v Borovnico, kjer jih še isti dan posebno vojaško sodišče sodilo. Pet jih je bilo obsodjenih na smrt. Ustreljeni so bili v Borovnici.

Vas Zavrh šteje 45 prebivalcev (8 hiš in gosp. poslopja). Vojaštvo je vas izpraznilo. Prebivalce so odpeljali v zapore, živino so odpeljali vojaki. Nato so vas zažgali...

Kakor Dražgoš, tako tudi vasi Zavrha ni več... Nar so tudi partizanska življenja dragocena, saj so slovenska. Koristi pa nič. Škoda za okupatorja je brezpomambna (vlak je vozil naprej, promet se ni ustavil). Francoski general de Gaulle je naročil Francozom v zasedenem ozemlju: radi krutosti okupatorja opustite sabotaže, ki zahtevajo žrtve! Enaka naročila imamo Slovenci od svoje vlade in vodstva!

Že 18.jan.1942 so gornji kraji občutili kruto okupatorsko pest. Žrtev tega dne je bil 47 letni posestnik Anton Pristavec iz Bezuljaka (rojen v Zavrhu), oče 9 otrok, in njegov 17 letni sin. Oba sta bila na poti iz Bezuljaka na Zavrh k bratu. Zajela jih je it.patrolja z Vrhnika. Dokumente sta imela v redu. Ljudje so pozneje našli oba ubita in okradena. Posebno fant je imel strahovito rano na glavi. Borovniška karabinjerska postaja je odredila prevoz trupla na Vrhniko, češ da je bila patrola, ki ju je ubila, z Vrhnika. Pozneje je bilo truplo prepeljano v Bezuljak, severno Čerknice

ZA ROBOM

JUGOSLOVANSKO VLADO V L. priznavajo: Sovj. Rusija, Glijia, Amerika in 23 njihovih držav zaveznic, ne priznavajo pa Nemčija, Italija, Japonska in OF.

JUGOSL.POSLANIK V KANADI je postal Slovenec dr. Izidor Cankar, prejšnji poslanik v Argentini.

POČASTITEV PADLIH ŽRTEV v Jugoslaviji se je vršila na slovesen način v cerkvi sv. Jurija v Londonu dne 10.II. Udeležil se je Nj.V.kralj, celokupna vlada, diplomat, zbor in zastopniki angleške vlade.

VERODOSTOJNOST RUSKIH BOLŠEVIKOV v poročilih z njihovih bojišč je - upajmo - večja nego ona bolševiške OF, ko poroča s slovenskih "bojišč". Če so si pa komunisti tudi v tem podobni, da vsi enako lažejo in zavijejo, potem je treba ruske zmage vrednotiti tako kot ...

Tajni radio OF je 7.II. poročal, da je Banov.hranilnica (z it.komisarjem) dala dni Kat.tisk.društvu posojilo 1.7 milij.lir. Namigaval je, kako Ktd v zvezi z okupatorji porablja ta denar. Zanimali smo se za to in ugotovili: Ban.hran.nima komisarja. Posojilo je bilo dano 1.1931.Hranilnica se je sedaj za to posojilo vknjižila. Dokaz:Zemljiška knjiga. - Sicer pa za OF ena laž več ali manj! In se še najde razumnik, ki hoče biti v taki družbi...

NOV DRUŽABNI RED OF. Z želje poročajo, da je prišel v neko vas dobro plačan agent OF. V družbi je govoril o programu OF, to da je nov družabni red. Nekdo ga je vprašal, kakšen bo ta novi red. Odgovoril je: "Najprej bom pobila farje..."

"ZDRUŽENI SLOVENCİ" odkle... jo "stare" tudi radi tega, ker so se kompromitirali z zvezami z diktatorskimi režimi. Naše mnenje: Iščimo rajši to kar nas druži. Faj hi sedaj brskali, če je kdo hotel ali ni hotel sodelovati z Jevtičem in podobni? Vse važnejše stvari imamo danes reševati. Sloga, sloga, sloga!